

„HARMONIA”

Wydawnictwo poświęcone miłośnikom śpiewu narodowego, muzyce i życiu społeczno towarzyskiemu Polaków w Ameryce.

Wychodzi każdego 15 w miesiącu.

Prenumerata wynosi \$1.00 rocznie z góry.

LEON OLSZEWSKI
Redaktor i Administrator,
948 Sycamore,
Buffalo, N. Y.

Góra Pieśń! to hasło nasze.

„HARMONIA”

A publication devoted to the propagation of Polish American Songs and Music.

Issued monthly by the Polish Singers Alliance of America.

All Communications should be addressed to:
LEON OLSZEWSKI,
Editor and Administrator,
948 Sycamore,
Buffalo, N. Y.

Harmonia.

Organ urzędowy Związku Śpiewaków Polskich w Ameryce.

No. 12.

Buffalo, N. Y., 23 Sierpnia 1902.

Rok III

ZJAZD XIII-TY

Związku Śpiewaków Polskich w Ameryce.
w Chicago, Ill.

NIEDZIELA 31 SIERPNIA.

Przyjmowanie drużyny śpiewaczej i gości, i odprowadzanie do przeznaczonych kwater.

2-ga po poł. generalna próba.

7,30 wiecz. koncert i bal.

PONIEDZIAŁEK 1 WRZEŚNIA.

8-ma rano, zebranie w głównej kwaterze, [sala Walsh] zamianowanie komisji, złożenie mandatów, wybór marszałka Sejmu.

10-ta, uroczysta msza św. na intencję XIII Zjazdu Z. Ś. P. w kościele ś-tej Trójcy. Po nabożeństwie powrót do sali obrad gdzie nastąpi powitanie przez mayorę miasta Chicago, Zarząd Centralny Zw. Nar. Polskiego, delegację i Komisję Zjazdową.

1,30 po poł. Zorganizowanie Sejmu i 1-sza sesja.

WTOREK 2 WRZEŚNIA.

8 rano, druga sesja.

1.30 po poł. trzecia sesja.

8 wieczór, kontest i bankiet

ŚRODA 3 WRZEŚNIA.

8 rano, czwarta sesja.

1,30 po poł. piąta sesja i zamknięcie Sejmu

8 wieczór. Wycieczka po mieście specjalnymi tramwajami, poczem odwiedzenie kwatery Tow.

„Moniuszko” i „Liry Polskiej” w hali Pułaskiego.

Komitet Zjazdu:

W. Perłowski, prezes,

K. Szlachta, kasyer; M. Nowakowski, sekr.

Program

Wacław Perłowski,
Prezes Komitetu Zjazdu XIII-go.

Tryumf.

Szanowne Koleżanki i Koledzy po Lutni!

Już tylko tydzień dzieli nas od XIII Zjazdu Z. Ś. P. w Am. który ma się odbyć w naszej metropolii mieście Chicago. Za dni więc kilka zjedziemy się wspólnie, aby prawdziwie szczerym, koleżeńskim uściskiem dłoni powitać się wzajemnie.

Uroczystość jaką tym razem obchodzić będziemy, będzie największą jaką kiedykolwiek Związek nasz przez przeciąg lat trzynastu miał szczęście obchodzić, — dla tego więc powinna być dla nas wielkiej wagi i znaczenia, powinna być tryumfem.

Cztery lata minęło od czasu nieśczęsnego Zjazdu w Grand Rapids, gdzie to samowolny zarząd zagrabił nasz w pocie czoła zapracowany majątek, tj. bogatą biblio-

tekę dzieł muzycznych wraz z kilkoma set dolarami, — w ten sposób bowiem chciano nas pokonać. Ojcowie (?) śpiewu sądzili, że gdy zagrabia cały majątek, wtenczas my, bez centa w kasie, bez kawałka nut nie zdołamy utrzymać się, ale zniechęciwszy się rozwiążemy organizację, a oni tymczasem pozostaną panami położenia.

Inaczej się jednak stało.

Garść dobrze myślących ludzi, pomimo obrabowania nie ustala w pracy, ale bez centa i zasobów, zakasawszy rękawy, z nadzieją w sercu, prawdą na ustach, z siłą silnej woli poszła przebojem naprzód. Syzyfowa to była praca; lecz dzięki energicznej wytrwałości, dzięki pomocy większej części naszego społeczeństwa, stanęliśmy u wymarzonego celu. Dzisiaj już nie mamy kłopotu o istnienie naszej organizacji, albowiem my z nią a ona z nami zrosła się niejako, i rozdzielić nas od siebie to znaczyłoby śmierć dla obojga.

Za tydzień zjedziemy się do onej kolebki Zw. Śp. Pol. w Am. a zjedziemy się ażeby chociaż kilkanaście godzin wypocząć po ciężkiej, moralnej a cichej czteroletniej pracy; zjedziemy się aby złożyć dowody naszej pracy, naszej prawdy; zjedziemy się aby święcić tryumf Z. Ś. P. w A.

Niechaj każdy z nas stanie jak jeden mąż w szeregu, na miejscu uroczystości, a z siedmiu set piersi niechaj się wzbije okrzyk: Górą Pieśń! niech żyje jedyny Związek Śpiewaków Polskich w Ameryce!

Oby ten XIII Zjazd wydał dla naszej organizacji błogie korzyści, oby zgromadził — nie z naszej winy zwaśnioną — całą drużynę śpiewaczy (zawsześmy byli gotowi do zgody) pod jeden sztandar, aby za rok na miejscu siedmiu set stanęło siedm tysięcy polskich bardzistów.

Usuńmy wszystkie osobiste sprawy z programu naszego sejmku, a weźmy do serca li tylko sprawy organizacji naszej korzyść przynoszące. Zapomnijmy urazy, podajmy sobie dłoń bratnią; niech zgoda, jedność i prawdziwa Harmonia będą przewodnią myślą naszego Zjazdu, a będzie to jeden z największych naszych tryumfów.

Górą Pieśń!

Wacław Perłowski,

Prezes Kom. Zjazdu XIII Z. Ś. P.

K. Szlachta,
Kasyer Komitetu Zjazdu
XIII-go.

M. Nowakowski,
Sekretarz Komitetu Zjazdu
XIII-go.

Zarząd Zw. Sp. P. w Am.

Prezydent Jan Chrzanowski,

Vice prez. Jadwiga. Nowak

Sekretarz gen. P. Nowicki

Vice sekr. W. Michalski,

Kasyer J. Jankowska,

Bibliotekarz K. Nowak,

Dyrygent gen. L. Olszewski,

Komitety główne**i pomocnicze zarządzające Zjazd
XIII w Chicago, Ill.****Komitety główne.**

Wacław Perłowski prezes.

M. Nowakowski sekretarz.

K. Szlachta kasyer.

Komitety programu.

W. Jeleń, F. Dąbrowski, A. Kopeć, S. Więckowski, J. Matecka, B. Michalski, M. Wawrzyńska, K. Kłosowski.

Komitety recepcyjne.

J. Przewoźniak, K. Szlachta. E. Łabędź, St. Pawłowski, A. Dobrzański, J. Matecka, J. N. Nowicki, F. Dąbrowski, M. Wawrzyńska.

Komitety dekoracyjne.

J. Chmieliński, A. Dobrzyński, A. Kopeć, J. Olechowski, St. Więckowski.

Komitety bankietu.

M. Nowakowski, K. Tobiasz, J. Chmieliński, A. Dobrzański, W. Jeleń.

Komitety finansowe.

J. Przewoźniak, A. Kopeć, St. Więckowski, B. Michalski, F. Dąbrowski, W. Jeleń, K. Rapiński, J. Matecka, M. Wawrzyńska.

Komitety odznak.

W. Jeleń, J. Olechowski, J. Chmieliński.

Dla wysyłających telegramy lub listy podajemy adres sali sejmowej.

Convention, of the United Polish Singers of America, Walsh's Hall cor. Noble & Emma str. Chicago, Ill

**Do Czytelników
„Harmonii.”**

Szanowni koledzy i mili czytelnicy!

Puszczając w świat ostatni numer „Harmonii”, rzucam na pożegnanie słów kilka, które proszę przyjąć jako pochodzące od Waszego Rodaka i nieudolnego pracownika na niwie ojczyźnej.

Przyjmując na siebie ten aczkolwiek zaszczytny lecz trudny obowiązek nie zmierzylem sił swoich, bowiem: po pierwsze zaszczyt ten spotkał mię nieprzygotowanego a powtóre w ostatecznym razie liczyłem na pomoc tych rodaków, którym los poszczęścił, którzy posiadają zdolności literackie. Sądziłem, że znajdę pomoc, znajdę tych którzy chętnie pióro i zdolności idei śpiewaczej poświęcą, więc przy moich dobrych chęciach „jakoś to będzie”. Nadzieje mię zawiodły. Nie znalazłem współpracowników.

Po każdorazowem odezwaniu się do Was, czulem że zadania swego nie wypełniam należycie, że strawa jaką Wam podaję nie jest taką jakiej się spodziewaliście, że nadzieje Wasze zostały zawiedzione; lecz zapóźno było się cofać, trzeba było wytrwać do końca.

Wprawdzie chęci moje były dobre, zabiegów i starań nie szczędziłem, lecz wszystko to za nic, albowiem za wielkie zadanie na moje siły.

Wiem bardzo dobrze gdzie były braki; czulem i czuję jak pisemko niniejsze prowadzone być winno, lecz twarde warunki bytu, brak wszechstronnego wykształcenia, brak fachowych zdolności, nie dozwoliły mi postawić pisma na tej wysokości, na jakiej Wy i ja sam widzieć takowe pragnęliśmy.

To też kreśląc te ostatnich kilka słów, proszę o wybaczenie, a zarazem o pobłażliwy sąd mej rocznej pracy.

Szanownym kolegom, którzy raz czyli od czasu do czasu zasilac mię wiadomościami, składam serdeczne dzięki, zaś publiczne podziękowanie składać kolegom: F. Gwizda-

le z Bay City, A. Rosińskiemu, J. Chmielińskiemu i J. Hemplewiczowi z Chicago.

Z koleżeńskim pozdrowieniem

Górą Pieśń!

Leon Olszewski,

Redaktor „Harmonii”.

Słowo do Delegatów Sejmu**XIII Z. S. P. w A.**

Obserwując przez ostatni rok naszą organizację, i trzymając niejako rękę na pulsie Zw. Sp. Pol w Am. i to zarówno tak pod względem rozwoju moralnego jakoteż finansowego, przysłiśmy do wniosku, że organizacja ta ma wszelkie potemu dane ażeby istnieć i wzorowo się rozwijać mogła, lecz potrzeba jest kilka reform.

Jeżeli organizacja śpiewacza ma służyć jako taka swemu społeczeństwu, powinna być koniecznie pełniętą na szersze tory. Dotąd — pomimo wszystkiego — Związek Śpiewaków żył jakby w skorupie zasklepiony, jakby dla siebie; tak, jak gdyby korzyści przez jego istnienie osiągnięte, nie były korzyścią całej emigracji, ale wyłączną własnością tych, którzy do jego istnienia czynnie się przyczyniali.

Czem chcieli mieć Związek pierwszy jego założyciele, — nie wiemy, jesteśmy bowiem emigrantem z lat późniejszych — gdy już związek miał za sobą kilka lat istnienia; z ostatnich czterech lat, po nieszczęsnem rozbiciu w Grand Rapids, także wyższych aspiracji w Z. S. P. dopatrzyć się nie było można, bowiem wszystko obracało się w kółko z hasłem: zwyciężyć tych którzy nas ograbili.

Dzisiaj atoli gdy Z. S. P. zapuścił korzenie w kilku prowincjach, gdy do podtrzymania jego istnienia i zakreślonych w nim ideałów stanęło około siedmiu set gorliwych pracowników, dzisiaj koniecznem jest wprowadzenie pewnych reform, a reform takich, któreby przyczyniły się do żywszego tętna w jego organizmie, któreby wlały nowe życie i siły w jego ciało.

Z punktu naszego zapatrywania, tego roczny sejm ma wielkie przed

sobą zadanie; od sejmu tegorocznego zależeć będzie istnienie Związku; sejm tegoroczny rozstrzygnie czy Związek będzie rzeczywistą organizacją narodową, mającą głos w sprawach tutejszej emigracji, lub też stowarzyszeniem kilku set ludzi uganiających się za rzekomą sławą z tytułem: „śpiewacy“.

Chcąc Związek nasz uczynić „organizacją narodową“ musimy koniecznie oprócz śpiewu narodowego, uprawiać także politykę narodową, zajmować się sprawami społeczeństwo nasze obchodzące. Wprawdzie większość naszych — szczególniejszych członków — czuje że pod mianem śpiewaka kryje się przysły żołnierz polski, że zaciągawszy się pod sztandar Związku śpiewackiego przyjął na siebie obowiązek służenia ojczyźnie i kształcenia się w obowiązkach obywatelskich, lecz wielka część, mianowicie młodszych członków, należenie do Związku śpiewaków uważa jedynie za umysłową rozrywkę.

Jakich więc użyć środków ażeby to co się wyżej powiedziało osiągnąć?

W pierwszym rzędzie należy utworzyć odpowiednią, rozumnie opracowaną konstytucję, na której utworzenie delegacji tego rocznego sejmu całą swoją uwagę zwrócić powinni. Żadna sprawa nie powinna być traktowana lekko, lecz konstytucja tem więcej, poważnie i z największą gorliwością opracowywaną być winna. Do komisji konstytucyjnej nie brać pierwszego lepszego, lecz ludzi chętnych, poświęcających się dla sprawy, przytem światłych i zdolnych.

Drugi punkt mający wielki wpływ na egzystencję, rozwój i przyszłość organizacji, to jej kierownicy.

Uartym zwyczajem jest, że wybór urzędników odbywa się zwykle w ostatniej chwili, gdy — jak to ktoś zauważył — delegaci z walizkami przychodzą na salę, ażeby po dokonanych oborze wprost na stację kolejową pośpieszyć. Jest to bardzo fałszywy sposób, albowiem najważniejszą sprawę załatwiamy na poczekaniu, nie namyśliwszy

się nawet czy ten któremu dajemy ster, na sternika jest zdalny. Wybór kierowników nawą Związku Śpiewaków powinien być obmyślony przez cały czas obrad, bo przypatrzmy się czem oni powinni być:

Prezesem Związku Śpiewaków — nota bene jeśli związek ma być organizacją zabierającą głos w społeczeństwie polskim — winien być najzdolniejszy ze zdolnych, człowiekiem światłym, pomysłowym, oryentującym się w każdej chwili i położeniu, przytem ponieważ Związek nasz nie w Polsce a w Ameryce istnieje, winien znać poprawnie język krajowy, zaś z samego tytułu „śpiewacki“ winien koniecznie być obznajmiony z muzyką; nadto niechaj będzie człowiekiem dalekim od lokalnych intryg i partyjności, wszystkich zarówno traktujący. Jako obywatel powinien być prezes obznajmiony z polityką narodową, posiadający swój własny pogląd na sprawy społeczne, nie dający się pierwszemu lepszemu doradcy za nos wodzić. Takiego prezesa posiadając, możemy z ufnością pod jego rozporządzenia się poddać, boć przekonani będziemy, że powiedzie nas do celu z pożytkiem dla sprawy polskiej z chwałą dla nas.

A sekretarz generalny?

Sekretarz generalny nie powinien być uważany jako ten który wypisuje rachunki i podatki ściągają, albowiem sekr. generalny jest głównym i jedynym pośrednikiem pomiędzy Zarządem a pojedynczymi chórami, na którym polega wielka odpowiedzialność. Sekretarz nie posiadający odpowiednich zdolności w piórze, nie jest w stanie utrzymać chórów w dobrej z zarządkiem komitetywie, wreszcie przez nie dostateczną znajomość języka polskiego i angielskiego często przyczyni się do nieporozumień już to w chórach już pomiędzy innymi osobami korespondencję prowadzącymi.

Wielką rolę odgrywa w Związku generalny dyrygent.

Naczelnym dyrygentem powinien być przedewszystkiem czło-

wiek obznajmiony gruntownie z muzyką, a przytem dobry polak, i to nie taki polak który po polsku mówi, ale taki który sprawę uciekniętej Polski odczuwa całą swoją istotą, który chętnie poświęci czas ażeby narodowej cześci chwalił przysporzyć, co zaś najważniejsza, ażeby na uzyskanym tytule „generalnego“ nie budował swego materialnego stanowiska, bo ówczas o tyle będzie dyrygentem o ile tytuł ten opłacał się będzie.

Takie jest nasze zapatrywanie na kierowników Związku, zaś co się tyczy innych punktów to za najważniejszy uważamy ustanowienie okręgów; jest to rzecz wielkiej doniosłości, o czem — jeśli utworzymy — w krótkce się przekonamy.

Z mniej ważnych punktów, warto się zastanowić, nad paragrafem, który zastrzega, że członek nieczynny nie ma prawa do mandatu, a przez to samo nie ma prawa do piastowania urzędu w Związku. wskutek czego wielki procent ludzi zajmujących się śpiewem musi stać na stronie, nie mogąc pokazać swych zdolności i chęci do pracy.

Szanowni Koledzy Delegaci raczą przyjąć tę słów parę, które wypowiadamy jedynie w celu podniesienia poziomu Związku Śpiewaków Polskich w Ameryce.

Redakcja.

NOTATKI.

Górą Pieśń! Górą Związek Śpiewaków Polskich w Ameryce!

Za kilka dni Zjazd — czyli doroczna uroczystość, — co znaczy, że komu tylko okoliczności pozwolą, w uroczystości śpiewaczej udział wziąć winien.

Kto się pragnie przekonać jak Związek Śpiewaków szybko wzrasta, temu podajemy liczbę delegatów od czterech lat.

Sejm X w Bay City, Mich. 22 del.

„ XI w Detroit, Mich. 36 del.

„ XII w Buffalo, N. Y. 49 del.

„ XIII w Chicago, Ill. 62 del.

„Harmonii“ i „Sokolowi“ przy była nowa towarzyszką a m. miesięcznik, organ Związku Polek p. t. „Głos Polek“. Pierwszy numer przedstawia się wspaniale. „Głos Polek“ wychodzi w Chicago, redaktorem p. F. Wołowski.

„Dziennik Narodowy“ pisze, że p. Mallkowi za jego pracę dla Śpiewu coś się należy, bo on a nie kto inny śpiew do życia pobudził. Ciekawe twierdzenie, bo i Napoleon był wielkim a jednak nędznie skończył.

To co p. Mallek uczynił to każdy z nas czyni, albowiem czyni to co może. A że p. Mallek, a nie ja, ani ty, Związek zorganizował „Ziarno“ wydaje, to dla tego że p. M. dał Pan Bóg więcej talentów (może nawet więcej jak pięć, kto tam wie) więc też mógł więcej uczynić.

Prof. R. Hensel.
Dyr. Chórów Zw. w Chicago, Ill.

Od Gen Dyrygenta

Chóry i soliści którzy nie ujrzą swych nazwisk na programie, a zgłosiły się przed terminem niechaj wybaczą że nazwiska ich usunąłem, musiałem to uczynić ażeby z programu nie robić „katalogu“ któryby trwał 4 godzin — Ci którzy zgłosili się po oznaczonej dacie niechaj nie mają urazy ani pretensyi, bo porządek jest podstawą wszystkich dobrych rzeczy, więc i ja się takowego trzymam.

Leon Olszewski,
Gen. Dyr.

B. J. Zalewski.
Dyr. chórów Zw. w Chicago, Ill.

DELEGACI

na Sejm Zjazdu XIII Zw. S. P.
w Am.

Chór 1. Tow. śpiewu Fryderyka Chopina w Chicago, Ill.

F. Szczerbowski,
J. Magdziarz,
M. Nowakowski.

Chór 5. Tow. Śpiewu „Moniuszko“ z Chicago, Ill.

Jan Bobowski,
Wład. Filipowski,
Antoni Dobrzański,
Winc. Koczorowski.

A. Kamajtis.
Dyr. „Kaliny“ z Buffalo.

Chór 15. Tow. Śpiewu Im. J. Paderewskiego, z Chicago, Ill.

Józef Szymański,
K. Szlachta,
R. Kosiński,
J. Hemplewicz.

Chór 23. Tow. Śpiewu „Echo Polek“ z Chicago, Ill.

St. Hojka,
M. Kopyto,
Julia Matecka.

Chór 24. Tow. Śpiewu „Dzwon“ z Bay City, Mich.

G. W. Karpus,
K. S. Sikorski.

Chór 27. Polskie Kolo Śpiewackie, z Buffalo, N. Y.

W. Karaśkiewicz,
L. Mellenger,

J. N. Nowicki,
Czl. Hon. Z. Ś. P. i Dyryg. „Harmonii“ z Kensington, Ill.

Trudno odgadnąć co „Dz. Nar.“ miał na myśli ale przypuszczamy, że rozchodziło się o emeryturę do żywotnią, a może kupić wieś jak Sienkiewiczowi? bo o innej nagrodzie nowy niema. Jeżeli p. Mallek organizował chóry i Związki to nie czynił dla nikogo obcego tylko dla swego narodu, a pracować dla swojej ojczyzny to nie żadna łaska, to każdego obywatela obowiązek.

My p. Mallkowi zasług położonych dla śpiewu bynajmniej nie odmawiamy, lecz z drugiej strony nie widzimy potrzeby stwarzania jakichś balwochwaleczych wywyższań, wynurzań, składania hołdów lub tp.

Józef Chmieliński,
Wice Prezes Związku Śp. Polskich w Am.

J. Żydowicz,
W. Małecki,
W. Górny.

Chór 28. Tow. Śpiewu „Lirnik
Polski“ z Chicago, Ill.
Chmieliński Józef.
Perłowski W.
Perłowski Fran.
Labędź Edward.

Chór 31. Tow. Śpiewu Braci De
Reszke z Nanticoke, Pa.
K. B. Sosnowski.

Chór 32. Tow. Śpiewu B. Dem-
bińskiego. z Pullman, Ill.
Jan Bogowicz,
Stef. Sypniewski,
K. Lachajkiewicz,
Fr. Szafranski.

Chór 34. Tow. Śpiewu Fr. Cho-
pina, z Buffalo, N. Y.
Fr. Szelmeczka,
Leon J. Nowak,
M. Marczyński,
J. Żelechowski,
St. Kujawa.

Chór 39. Tow. Sp. Wł. Zelenkie
go z Chicago, Ill.
Jan Jarosz,
M. Idzikowski,
W. Jeleń.

Chór 41. Tow. Sp. „Kalina“ z
Buffalo, N. Y.
Jad. Nowak,

M. Frost,
Anna Leppert.

Chór 41. Tow. Śpiewu „Harmo-
nia“ z Kensington, Ill.
J. N. Nowicki,

Xawery Kłosowski,
Win. Rupiński.

Chór 44. Tow. Śpiewu „Harmo-
monia“ z New Yorku, N. Y.

Jul. Seyfred,
Fr. Kucharski,
J. Wisniewski,
M. Stefański,
T. Kujawa.

Chór 45. Tow. Śpiewu „Lira
Polska“ z Chicago, Ill

Br. Bura,
Miecz. Narczyńska.

UWAGA! Powyższa lista dele-
gatów nie jest kompletna, bo kil-
ka chórów, pomimo nalegań, do-
tąd swoich delegatów nie nadesła-
ło,

Z życia śpiewackiego.

Pullman, Ill.

* Towarzystwo Śpiewu B. Dę-
bińskiego, chór 32 Zw. Śp. P. w
Am. było założone pod nazwą:
„Chór Polski w Pullman“, po nie-
długim jednak czasie postanowio-
no zmienić pierwotną nazwę na

G. W. Karpus,
Tenorzysta z Bay City, Mich.

obecną, jednocześnie uchwalono wysłać korespondencję do patrona tegoż Towarzystwa z prośbą o aprobatę i nadesłanie swojej fotografii.

Na skutek naszej prośby otrzymaliśmy odpowiedź przychylną i wiadomość o nadesłaniu nam wkrótce nie tylko fotografii, ale i stosownej dla nas kompozycji. Stosownie więc do obietnicy otrzymaliśmy utwór pod tytułem: „Improwizacja”, — manuskrypt — z nagłówkiem: „Dla Szanownego Towarzystwa Śpiewu mego imienia, jako upominek”, a fotografię, jako wdzięczną pamiątkę, która nam będzie przypominać krzewiciela pieśni polskiej i brata naszego z Wielkopolski.

Przez łamy organu naszego składamy Tobie, Mistrzu Drogi, hołd uwielbienia i podziękii, aby Ci Najwyższy pozwolił żyć jak najdłużej i udzielił sił do dalszej pracy nad pieśnią naszą ojczystą, która nam dodaje ducha i otuchy do walki z wrogami nam żywiołami.

Przy tej sposobności nadmieniam, iż Towarzystwo Śp. B. Dębińskiego chór 32 Zw. Śp. Pol. w Am. dnia 18 października b. r. urządzi koncert, na którym po raz pierwszy będzie odśpiewany utwór: „Improwizacja” słowa i muzyka B. Dębińskiego, który się do brze nadaje na rozpoczęcie programu koncertowego.

Z Koleżeńskim pozdrowieniem,
Górną Pieśń!.

F. Witkowski sekretarz.

Bay City, Mich.

* Koleżanki Zaremby wyjechały już w Niedzielę 10 Sierpnia, zwiedzając wprzód Grand Rapids i La Salle poczem jadą, na Zjazd do Chicago.

* Chór „Dzwon” na ostatnim posiedzeniu wybrał na delegatów Kol. G. W. Karpusa i K. S. Sikorskiego.

* Sprawa podziału Związku na okręgi która będzie omawiana i powinna być przyjęta, dozna poparcia od chórów Bay Cityskich

* Na Zjazd do Chicago wybiera się około 20stu śpiewaków i śpie-

waczek, oprócz innych którzy także chcą korzystać z towarzystwa śpiewaków i jechać na zwiedzenie zachodniej metropolii i sławnej siedziby dożywcotnich dyrygentów. Cała gromada prawdopodobnie zatrzyma się kilka godzin w Grand Rapids poczem okrętem wyjedzie do Amerykańskiej Warszawy.

Śpiewała.

Chóry Związku Śpiewaków Polskich w Ameryce.

Chór 1 Tow. śpiewu Chopina w Chicago, Ill.

Sekr. R. Z. Dąbrowski
671 Milwaukee ave,

Chór 5 Tow. śpiew „Moniuszko” w Chicago, Ill.

Sekr. Jan P. Mielcarek
767 W. 18th Place

Chór 8 Tow. śpiew. „Harmonia” w Detroit, Mich.

Sekr. T. Terski
270 Illinois St.

Chór 15 Tow. śp. Im. Ig. J. Paderewskiego w Chicago Ill.

Sekr. Stanisław Kulacki
2231 Albany ave st.

Chór 23 Tow. śpiew. „Echo Polek” w Chicago, Ill.

Sekr. Marya Hojka
519 Noble St.

Chór 24 Tow. śpiew. „Dzwon” w Bay City, Mich.

Sekr. S. C. Musiał
1514. 19th St.

Chór 25 Tow. śp. „Kalina” w Bay City, Mich.

Sekr. Paulina M. Elias.
724 S. Van Buren St.

Chór 27 Tow. śp. Polskie Koło Śp. w Buffalo, N. Y.

Sekr. Władysław Michalski,
905 Sycamore str.

Chór 28 Tow. śp. „Lirnik Polski” w Chicago, Ill.

Sekr. B. Michalski,
732 North Ashland ave

Chór 31 ow. śp. Bracia de Reszke, w Nanticoke, Pa.

Sekr. Fr. Sosnowski, Church and Honore St.

Chór 32 Tow. śpiew. B. Dębińskiego w Pullman, Ill

Sekr. F. Witkowski
11332 Curtis ave Roseland Ill.

Chór 34 Tow. śp. Fryderyka Chopina w Buffalo N. Y.

Sekr. Ig. Nadolny, 81 Mills st.

Chór 38 Tow. śp. Bracia Reszke w Philadelphí, Pa.

Sekr. W. Jekot
429 Arlington St.

Chór 39 Tow. W. Zeleńskiego w Chicago, Ill.

Sekr. Lud. Jarosz

170 Augusta St.

Chór 40 Tow. śp. „Lutnia” w Utica, N. Y.

Sekr. F. Zyskowski

18 Seneca str.

Chór 41 Tow. śp. „Kalina” w Buffalo, N. Y.

Sekr. Anna Lepper
91 Mills St.

Chór 43 Śp. „Harmonia” w Kensington, Chicago.

Sekr. St. Mixtacki, Bl. B. 24
Fulton str. Pullman Ill.

Chór 44 Tow. śp. „Harmonia” w New York

Sekr. Fr. Kucharski
15 st Marks Place

Chór 45 Tow. śp. „Lira Polska” w Chicago, Ill.

Sekr. Miecz. Wawrzyńska
781—17th str.

Chór 46 Tow. śp. „Bard Polski,” w Black Rock — Buffalo N. Y.

Sekr. T. Dorywski
930 Grant str.

Chór 47 Tow. śp. „Głos Polski” w Toledo, Ohio.

Sekr. A. Krygier
708 Junction ave

F. Wengierski
574 N. Ashland avenue.

(blisko Milwaukee ave.)

CHICAGO — ILL

Kantor asekuracyjny,

pożyczkowy i Notaryalny.

Asekuje od ognia w najlepszych kompaniach, wypożycza i przyjmuje na wypożyczenie na pierwszy mortgage czyli na pierwszą hipotekę. Wysyła pieniądze do wszystkich krajów w Europie i sprzedaje i wyrabia karty okretowe do i z Europy. Wyrabia pełnomocnictwa czyli plenipotencje z konsularną legalizacją do wszystkich krajów w Europie. Seigra schedy czyli spadki z Europy. Wyrabia wszystkie papiery legalne i dokumenty w akces NOTARYALNY wchodzące. Postara się o Charty dla Towarzystw. Przyjmuje abstrakty do egzaminacji. Dostarcza paszporty dla udających się za granicę. Ma także filię American Express Co.

Po katalog

Polskiej Muzyki
i śpiewu.

Piszcie:

Wydawnictwo
Muzyczne.

B. J. Zalewskiego,

726 W. 17th St. Chicago, Ill.

Dyr. Chórów i Ork. Pol.

Program Koncertu

XIII-go Zjazdu Związku Śpiewaków Polskich w Ameryce.

Część pierwsza.

1. a] Marsz Związku Śpiewaków Polskich w Ameryce.....(R. Hensel.)
b] Marsz Związku Narodowego Polskiego .....[A. Konstki]
Orkiestra prof. R. Hensla.
2. „Piękna Milada“ [W. H. Veit]. Połączone chóry męskie Z. S. P. pod dyrekcją Dyrygenta Generalnego,
3. Arya z op. „Manbar“ [Dobrzyńskiego.] Soprano solo.....pani Róża Kwasigroch.
4. „Płynmy“ [Mendelsona] Połączone chóry żeńskie pod dyr. Generalnego Dyrygenta.
5. „Czemu?“ [F. Filipi] solo tenor.....
.....G. W. Karpus.
6. „Powrót z Pastwiska“ (Chaine). Połączone chóry mieszane Z. S. P., pod dyrekcją dyr. Generalnego.

Część druga.

Pojedyncze chóry pod dyrekcją swoich dyrygentów

1. Uwertura „Stradella“ [Flotow] Orkiestra pod dyrekcją Dyrygenta Generalnego.
2. „Pochód Kozacki“ [Lubomirski] Tow. Sp. Chopina z Chicago. Chór 1 Z. S. P.
3. „Polonez“ z op. „Halka“, (S. Moniuszko) Tow. Sp. Moniuszko z Chicago, chór 5 Zw. S. P.
4. „Przed Burzą“ kwartet z chórem (Vilboas) Tow. Sp. I. J. Paderewskiego z Chicago, chór 15 Z. S. P.
5. „Noc Majowa“ Tow. Śpiewu „Echo Polek“ z Chicago, chór 23 Z. S. P.

6. „Chór Myśliwych“ [A. Zarzycki,] Tow. Sp. „Dzwon“ z Bay City, chór 24 Z. S. P.
7. „Las“ (P. Maszyński) Polskie Koło Śpiewackie z Buffalo, chór 27 Z. S. P.
8. „Marsz Żuawów, (Osmański, na chór ul. R. Hensel) Tow. Sp. „Lirnik Polski“ z Chicago, chór 28 Zw. S. P.
9. „Cieniom wieszcza“ (B. Dembiński), Tow. Sp. B. Dembińskiego, w Pullmann, Ill. chór 32 Z. S. P.
10. „Krakowiak Moniuszki“ (W. Żeleński), Tow. Sp. W. Żeleńskiego z Chicago, chór 39 Z. S. P.
11. „Chór gości kąpielowych“ z op. „Duch Wojewody“ (Grossman) Tow. Sp. „Harmonia“ z Kensington, Ill, chór 43 Z. S. P.
12. „Fiolki Polskie“, Tow. Sp. Chopina z Buffalo, chór 34 Z. S. P.

Część trzecia.

1. Uwertura „Wolny Strzelec“ [M. v. Weber] Orkiestra pod dyrekcją Dyr. Generalnego.
2. „Sny miłości“ (K. Kracer), soprano solo, panna Ant. Zaremba z Bay City.
3. „Chór Strzelców“ (W. Żeleński). Połączone chóry Z. S. P., pod dyr. Gen. Dyrygenta
4. Duetto z op. „Halka“ [Moniuszko,] pani Róża Kwasigroch sopran, p Leon Olszewski baryton.
5. „Potęga Boga“ słowa J. Słowackiego, muz. (* *) .....Buffalowianie.
6. „Zbudź wspomnień głos“ [G. Rupes] Baryton solo.....M. Nowakowski.
7. „Bóg Stworzyciel świata“ [F. Schubert.] Połączone chóry męskie Z. S. P. z orkiestra

Leon Olszewski,

Gen. Dyrygent Związku Śpiewaków
Polskich w Ameryce.